

tions = readers' feedback. and by the creation of horror atmosphere and suspense.

Key words: horror literature, genre peculiarities, translation studies, gothics, horror literature genesis.

A. GUDMANIAN, A. IVANOVA

GENESIS AND GENRE PECULIARITIES OF HORROR LITERATURE FROM PERSPECTIVE OF CONTEMPORARY TRANSLATION STUDIES

Critics, literary scholars and linguists unanimously agree in statement that the source of horror literature is considered to be a gothic novel, that appeared in the end of 18th century and in the end of 19th — the beginning of 20th centuries gained a prestigious status. Modern horror literature starts from the very first critical investigations in genre realm when a person believing in modern scientific methods could see the psychic as a reflection of universe and understand that impossible became real.

Today horror literature has reached its peak and is considered to be the most popular mass literature all over the world while penetration of the abovementioned genre in Ukrainian literature space is possible with the help of translator as an interpreter of source text code.

The main aim of authors who work in horror literature genre is to create the necessary atmosphere, the intensified and psychologically relevant feeling of fear and interest in collision.

Horror literature by its nature belongs to those genres, which are realized via formula: characters' emotions = readers' feedback and the pragmatic intention of it is characterized by the creation of horror atmosphere and suspense.

Genre of horror literature has the following peculiarities:

1) genreforming lexis combined into three conceptual groups: *DEATH, FEAR, DISGUST*. Each conceptual group is realized through certain cognithemes: *DEATH* (animals that prophesize death; dead body); *FEAR* (burial, physical weakness); *DISGUST* (disabled human body, blood);

2) heroes' portrait characteristics: the villain, the heroine and the lessercharacter which are realized through *specification and intensified expressiveness*;

3) chronotopasa temporal and space dominance in the plotthat is realized with the help of *local markers* (toposofthecastle, house, etc.); *landscapeplaces' descriptions; accumulation of temporal indicators*.

4) the emotive field of the genre that is realized through the following characteristics: *negative emotions designation (direct nomination) among which the prevailing are agony, rage, malice, hatred; contextual description of negative emotions; emotions' description through physiological processes with dominant somatismsof heart and blood*.

Стаття надійшла до редакції 21.11.2017

УДК 81'342.21-053.2=161.2(045)

КАБАДАЙИ Абдюлькадір

МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТЯЧОГО МОВЛЕННЯ НА ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ І ОВОЛОДІННЯ РІДНОЮ МОВОЮ

Робота присвячена аналізу дитячого мовлення, зокрема морфологічним особливостям турецької мови на етапі її формування у дітей. Предметом аналізу стало мовлення дітей віком від 24 до 36 місяців, яке було розглянуто у морфологічному аспекті. У дослідженні взяли участь 11 малюків, за якими спостерігали в певних часових інтервалах протягом 10 місяців на ігрових майданчиках, у школах та вдома. Записи дитячої мови, що були зроблені під час дослідження, здійснювалися за згодою батьків. Аналізуючи отримані дані, було з'ясовано, що малюки під час вимови змінювали та переставляли окремі голосні та приголосні звуки турецької мови, що спричинювало морфологічні зміни в деяких лексичних категоріях. Протягом дослідження була здійснена класифікація помічених і зафіксованих семантичних та морфологічних змін у мові дітей віком від 24 до 36 місяців, які відбуваються на етапі формування та засвоєння рідної мови.

Ключові слова: дитяче мовлення, діти, мова, морфологія, семантичні особливості, довготривале дослідження.

Метою цього дослідження став аналіз дитячого мовлення, безпосередньо спрямованого на немовлят, віком 24–36 місяців, а саме його морфологічні та семантичні особливості в процесі становлення та вивчення турецької

мови, яка є рідною для учасників експерименту. Одним із завдань дослідження було вивчити та проаналізувати дитяче мовлення на етапі становлення та засвоєння з огляду на його морфологічні та семантичні особливості. Цікавим

виявився той факт, що 83 відсотки учасників дослідження під час мовлення замінювали приголосний /G/ на /D/, оскільки вимова звуку /G/ становить певну складність у турецькій мові, тому діти були схильні до вживання звуку /D/, який легше вимовляється. Діти, за якими спостерігали, мали тенденцію до зміни прямого значення слів, спрощуючи та уподібнюючи їх значення до форми, вимови та звучання. Було помічено, що малюки змінювали та переставляли приголосні у словах, які вони вимовляли. Більше того, діти випускали окремі голосні під час вимови, що є характерною морфологічною особливістю турецької мови, а також вдавались до семантичних змін лексики. Варто зауважити, що учасники дослідження вимовляли окремі слова, імітуючи звуки природи, тварин, транспорту, голоси людей. В результаті проведеного дослідження були зроблені певні зауваження та примітки для вчителів, вихователів та батьків, що стали у нагоді під час вивчення та засвоєння мови дітьми молодшого віку.

Відомо, що діти спочатку засвоюють мову, отримують досвід і навчаються як поводити себе у несподіваних ситуаціях, даючи негативні чи позитивні відгуки на події, які з ними відбуваються. Сімейна атмосфера у контексті цього питання розглядається як дошкільний етап становлення для дітей. Ця тема досить широко представлена у науковій літературі [17; 14; 22; 1; 23; 15]. Опанування мови для дітей є одним з етапів соціалізації, під час якої застосовуються різні стратегії з метою ефективного навчання та засвоєння лексики та норм поведінки. На етапі формування мовної картини світу діти наслідують звуки та слова, повторюють та практикують вимову у присутності членів сім'ї, які є основним оточенням у процесі вивчення рідної мови. Одним із засобів опанування рідної лексики є так звана «спрямована на дитину мова» — будь-яка модель мовлення, яку застосовують батьки та вихователі під час спілкування з маленькими дітьми, особливо з немовлятами, використовуючи спрощений словник, мелодійне вимовляння, навмисне сповільнення темпу говоріння.

Більше того, існує кілька загальних уявлень щодо ролі «спрямованої на дитину мови». Дорослі у різних країнах говорять з дітьми та немовлятами особливим способом, не так як вони спілкуються з підлітками чи іншими дорослими. Під час цього вони вживають велику кількість особливих слів — у більшості

зменшувальних форм — застосовують протяжну вимову, надмірну виразність, особливо високий тон промови, спрямованої безпосередньо на дітей. Характерним для мови, спрямованої на дитину, є те, що дорослі у своєму спілкуванні з немовлятами часто виправляють мовленнєві помилки, іменують предмети, називають і описують явища і події, що відбуваються навколо них. Розмовна мова дорослого може містити помилки, неповні висловлювання, особливо, коли доводиться взаємодіяти з дитиною у складних ситуаціях. Це говорить про те, що «спрямована на дитину мова» є інстинктивною і не має особливих відмінностей у культурах різних народів. Проте, виникають окремі аспекти міжкультурних особливостей, зокрема погляди батьків на необхідність навмисного вивчення мови, тривалість часу, протягом якого малюки перебувають та спілкуються з дорослими та іншими дітьми, роль батька в житті та особистісному становленні дитини [13; 21]. Одні вчені наголошують на фонологічних особливостях спрямованої на дитину мови, а до основних характеристик зараховують спрощення слів, виразну вимову наголосу, довші за тривалістю та частіші за використанням паузи між словами, коротші та менш складні висловлювання. Інші науковці доводять, що саме соціально-економічний статус матерів впливає на мовлення, спрямоване на немовлят, яке характеризується збільшенням використання висловлювань вищого рівня [5].

Протягом нашого дослідження були помічені семантичні та морфологічні зміни в мові дітей саме на етапі опанування рідної мови, які були проаналізовані та класифіковані. Аналізуючи отримані результати, ми спостерігали наступні зміни у мові дітей: *зміни приголосних, метатеза (переставлення) приголосних, випадання голосних, ономаіопея (звуконаслідування у лексиці)*.

Цікавим є те, що окрім заміни приголосних фонем /G/ на /D/, до якої вдавались 83 відсотки учасників експерименту, що зумовлено набагато легшою вимовою приголосного /D/ в Турецькій мові (*Del* замість *Gel*), 33 відсотки дівчат та 33 відсотки хлопців змінювали приголосний /S/ на /C/ (*Cu* замість *Su*). Щодо дівчат, то 16,6 відсотків учасниць змінювали /Z/ на /Ş/: *Deniş* замість *Deniz*. Крім того, 16,6 відсотків дівчат та 16,6 відсотків хлопців змінювали /B/ на /V/, наприклад: *Veton* замість *Beton*.

Щодо метатези приголосних, то були зроблені наступні спостереження. 33 відсотки дів-

чат та 16 відсотків хлопців переставляли приголосний /K/ та /L/, наприклад: *teLerKet* та *teKerLek*. 16,6 відсотків дівчат переставляли /N/ та /R/ у таких варіантах як *soRNa* та *sonar*, але за хлопцями такої особливості не було помічено. 16,6 відсотків дівчат та 16,6 відсотків хлопців міняли місцями /L/ та /B/, до прикладу: *Leblebi* та *Bellebi*.

Проаналізувавши отримані дані, стало очевидним, що у 33 відсотки дівчат та у 16 відсотків хлопців при вимові випадав голосний звук /A/ у такому слові як *bi*, замість нормативного *Abi*. У 16,6 відсотків дівчат, але у жодного з хлопців при вимові випадав голосний /Ö/: *öycek* замість *Örümcek*.

Окрім вище зазначених особливостей та змін у лексиці дітей на етапі становлення рідної мови ще було помічено аноматопею у контексті семантичних характеристик. 50 відсотків дівчат та 33,3 відсотки хлопців під час вимови наслідували звуки різних спонукальних інтонацій, в залежності від ситуації. Коли діти кричали та плакали, вони вимовляли «Ühü ühüüüü», коли лякались, вигукували «Ahhhhh», коли були здивовані — «Ooooooooo». 33,3 відсотки дівчат та 33,3 відсотки хлопців при вимові наслідували звуки транспорту та навколишнього оточення. Діти вимовляли «Rin rin rin» на позначення автомобіля «Cars» та «Gicirt gicirt» на позначення дверей «Door». Також 33,3 відсотки дівчат та 33,3 відсотки хлопців під час говоріння наслідували звуки природи: «Şıpp, şıp» замість «Rain» (дощ) та «Boom» замість «Explosion» (вибух). Очевидним фактом стало те, що у ході дослідження 100 відсотків учасників: і хлопці, і дівчата — наслідували та вимовляли звуки тварин. Діти імітували звуки бджоли — «Vizzzz», пташки — «Ciik ciik» та ягняти — «Meeeeee».

Таким чином, було зроблено висновки, що діти під час вимови замінюють, переставляють, та випускають окремі звуки, що призводить до морфологічних змін турецької мови. Проте, помічені та зафіксовані зміни у вимові дітей віком від 24 до 36 місяців відбуваються в результаті процесу розвитку немовлят. Отже, у подальшому, на етапі дорослішання дітей, такого роду зміни в лексиці, за безпосередньої участі батьків у процесі виховання, можуть бути усунуті.

KABADAYI Abdülkadir

ANALYZING THE CHILD-DIRECTED SPEECH OF THE TODDLERS IN THE PROCESS OF THE MOTHER TONGUE ACQUISITION IN RESPECT OF MORPHOLOGY*

Introduction. It is known that children first acquire languages, learn how to behave against unexpected situations, giving positive or negative feedbacks depending on the situations they have involved. In this way the family atmosphere can be considered as the pre-school for the children. The literature abounds in child language development, acquisition and child-directed speech [17; 14; 22; 1; 23; 15]. Language acquisition as socializing tool, children involve in different strategies to learn effectively. In this process they imitate, repeat and practice among family members who mostly scaffold in language acquisition process. One of those processes the children apply the most is child-directed speech.

Child-directed speech is any of various speech patterns used by parents or caregivers when communicating with young children, particularly infants, involving simplified vocabulary, melodic pitch, repetitive questioning, and a slow or deliberate tempo. Some Universals of Child-Directed Speech can be listed as short, but mostly correct and complete utterances, slow, with longer pauses than adult-directed speech. It has high, varied pitch, exaggerated intonation and stress identification of word and phrase boundaries, restricted vocabulary, reference mostly restricted to here and now. It has word learning, high proportion of imperative and questions, more repetitions than in adult-adult speech sentence structure and grammar. Variation sets are series of adult utterances with a common theme and a constant intention, but variation in form: adding or deleting a word or phrase, replacing one word with another, changing the word order, etc. [10; 18; 24].

Furthermore, there are some common ideas about Child-Directed Speech. Adults in most parts of the world speak to infants differently than they do others. When talking to babies they use high-pitched and elongated words in an exaggerated manner with lots of facial expressiveness in child-directed speech. When talking to children adults mostly label objects and describe ongoing events for children. Spoken speech contains many speech

* This article is a revised version of the paper originally presented at the 3rd International Scientific Conference «Ukrainian Education, language and culture in the general Educational context: achievements and prospects in 25-26, February 2016, Kyiv (Ukraine)

errors and incomplete utterances — especially when you have to manage difficult situations with a child. Parents systematically correct their children's errors, and «Child-Directed Speech» is instinctive and does not differ much across cultures. During Child-Directed Speech there seems to appear some cross-cultural differences. These cultural differences are the amount of feedback provided; views on the need of explicit language teaching, time children spent interacting with adults and other children and the role of fathers [13; 21; 12]. Field explains [12] that some features of Child-Directed Speech (CDS) are phonological; simplification, higher pitch, emphatic stress, longer and more frequent pauses, slower rate of speech, lexical; limited range of words, local topics, special forms, syntactic; shorter utterances, less complex utterances. Çakır and Cengiz explains [5] that socioeconomic status of mothers lead to an increase in the use of higher-order utterances. Higher-order language input contributes importantly to the development of cognitive and language skills, providing their children with a head start in primary school when formal schooling starts. While previous studies mainly focused on parent-child interaction by language input in contexts like storytelling, tale telling, picture reading, self-care skills development [11; 27; 19; 20; 26; 3; 6] the present study reveals language development stage of the preschoolers by analyzing the properties of child-directed language use in the interaction between adult-child and the peers among the preschoolers regarding Turkish language morphology. The aim of this study is to analyze the child-directed speech of the children at 24–36 month old from morphologic aspect of Turkish language.

Study group. In this qualitative study, 11 toddlers participated in the research carried out in Uşak and Konya, which are the smallest and the biggest cities of Turkey respectively. As it is a longitudinal study, the researcher observed the toddlers at specific intervals in playgrounds, schools and at home for about 10 months. The researcher visited the children in sample at definite intervals and observed, interacted with them in the municipality kindergartens. The researcher recorded the child-directed speeches of the toddlers by the permissions of their parents.

Analytical Procedure. The researcher involved in the participatory observation and observed the toddlers at specific intervals when the toddlers engaged in the plays and the researcher behaved and played as if he was one of the toddlers. Trochim [25] supports by emphasizing that one of

the most common methods for qualitative data collection, participant observation is also one of the most demanding. It requires that the researcher become a participant in the culture or context being observed. The literature on participant observation discusses how to enter the context, the role of the researcher as a participant, the collection and storage of field notes, and the analysis of field data. Participant observation often requires months of intensive work because the researcher needs to become accepted as a natural part of the culture in order to assure that the observations are of the natural phenomenon. The researcher also used the «observation guide» to record and enumerates the data. The data were recorded on the basis of researcher's mind. DeMunck and Sobo [8] explain several advantages of using participant observation over other methods of data collection. These include that it affords access to the «backstage culture» (p.43); and it provides opportunities for viewing or participating in unscheduled events. Besides this, DeWalt Kathleen and DeWalt Billie [9] add that it improves the quality of data collection and interpretation and facilitates the development of new research questions or hypotheses.

Findings. In this study, semantic and morphological changes of the child-directed speeches of 24–38 month-old-toddlers were classified and analyzed in the process of their mother tongue acquisition as follows.

The researcher involved in the participatory observation and observed the toddlers at specific intervals when the toddlers engaged in the plays and the researcher behaved and played as if he was one of the toddlers. The researcher used the «observation guide» to record and enumerates the data. The data were recorded on the basis of researcher's mind.

In this study, semantic and morphological changes of the child-directed speeches of 24–38 month-old-toddlers were classified and analyzed in the process of their mother tongue acquisition as follows.

Table 1. Consonant Changes in Toddlers' Vocabulary

Change	Female	%	Male	%	Total
g>d	3	%50	2	%33,3	%83,3
s>c	2	%33,3	2	%33,3	%66,6
z>ş	1	%16,6	0	%0	%16,6
b>v	1	%16,6	1	%16,6	%33,2

1. 1. 50 percent of the females and the 33 percent of the males changed /G/ into /D/ as *Del* for *Gel*.

1. 2. 33 percent of the females and the 33 percent of the males changed /S/ into /C/ as *Cu* for *Su*.

1. 3. 16.6 percent of the females changed /Z/ into /Ş/ as *Deniş* for *Deniz*.

1. 4. 16,6 percent of the females and the 16.6 percent of the males changed /B/ into /V/ as *Veton* for *Beton*.

It is interesting that 83 percent of the participants changed /G/ into /D/ as the production of letters /G/ is difficult to produce they might tend to produce /D/ which is easier to produce.

Table 2. Consonant Replacements in Toddlers' Vocabulary

Replacement	Female	%	Male	%	Total
T>L	2	%33,3	1	%16,6	3(%49,9)
N>R	1	%16,6	0	%0	1(%16,6)
L>B	1	%16,6	1	%16,6	2(%33,2)

2. 1. 33 percent of the females and the 16 percent of the males replaced /K/ to /L/ as *teLerKet* for *teKerLek*.

2. 2. 16,6 percent of the females replaced //N/ to /R/ as *soRNa* for *soNRa*, but no male did.

2. 3. 16,6 percent of the females and the 16,6 percent of the males replaced /L/ to /B/ as *Leblebi* for *Bellebi*.

Table 3. Vowel Drops in Toddlers' Vocabulary

Drop	Female	%	Male	%	Total
A	2	%33,3	1	%16,6	3(%49,9)
Ö	1	%16,6	0	%0	1(%16,6)

3.1. 33 percent of the females and the 16 percent of the males dropped the letter /A/ as *bi* instead of *Abi*.

3.2. 16,6 percent of the females dropped the letter / Ö / as *öycek* instead of *Örümcek*, but no male did.

In this part the toddlers participating in the research are observed and they were seen to produce some words by changing the original nature of the words and likened the words by considering its shape, sound and appearance as follows:

Table 4. Simily in Toddlers' Vocabulary in Respect of Semantics

Domain	Female	%	Male	%	Total
Shape	1	%16,6	2	%33,3	3(%49,9)
Sound	3	%50	1	%16,6	4(%66,6)
Appearance	0	%0	1	%16,6	1(%16,6)

4. 1.16 percent of the females and the 33 percent of the males changed the words meaning by likening them to different objects due to their shape, as they likened candy «Topitop» to the «ball ball»

4. 2. 50 percent of the females and the 16,6 percent of the males pronounced the words by imitating their sounds by likening them to different objects due to their sound, as they pronounced «Telephone» as «Tık tık» and «Car» as «Tıs».

4. 3. 16,6 percent of the males likened «Meal» to «Macaroni» as they included them in the «Pastry» category; and, likened «Elder Sister» to «Monument» as they included her in the «Sacred» category.

Table 5. Anomotopia in Toddlers' Vocabulary in Respect of Semantics

Domain	Female	%	Male	%	Total
Human Sound	3	%50	2	%33,3	5(%83,3)
Vehicle Sound	2	%33,3	2	%33,3	4(%66,6)
Nature Sound	2	%33,3	3	%50	5(%83,3)
Animal Sound	3	%50	3	%50	6(%100)

5. 1. 50 percent of the females and the 33,3 percent of the males pronounced words the humans uttered by using different exclamations. When they were crying they uttered as «Ühü ühüüü»), when they were frightened they uttered as «Ahhhhh»; they uttered «Ooooooo» when they were surprised.

5.2. 33,3 percent of the females and the 33,3 percent of the males pronounced the sounds of the vehicles in their environment. They produced «Rıın rın rın» for the «Cars»; «Gıcırt gıcırtt» for the «Door».

5. 3. 33,3 percent of the females and the 33,3 percent of the males pronounced the sound of the nature by hearing the reflection of the sounds from the nature. They uttered «Şıpp, şıpp» for the «Rain»; and «Boom» for the «Explosion».

5. 4. 100 percent of the females and the males pronounced the sound of the animals by imitating their sounds. They pronounced the sound of the «Bee» as «Vızzzz.» «Bird» as «Ciik ciiik», and «Lamb» as «Meeee».

Result. In this study, language productions of the toddlers were examined in respect of morphology and semantics. It is concluded that they changed,

replaced the consonants in the vocabulary they produced. In addition to this, they dropped some vowels as they were producing the words in respect of the morphology in Turkish mother tongue acquisition process.

In addition to this, the toddlers were seen to apply for semantic changes in their vocabulary production process during mother tongue acquisition. The toddlers participating in the research are observed and they were seen to produce some words by changing the original nature of the words and likened the words by considering its shape, sound and appearance. Furthermore, the toddlers pronounced some words by imitating nature, human, vehicle and animal by their sounds.

It is concluded that these changes occurred as the result of the child development process and they could be perished step by step by the parents' effects and they could produce appropriate words.

REFERENCES

1. Aksan D. Anlambilim Konuları ve Türkçe'nin Anlambilimi, Ankara, Engin Yayınevi, 1998.
2. Baykoç, Dönmez. N. Dil Gelişimi ve Dil Gelişimini Değerlendirmede Kullanılan Testler, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, 1986. — 1, 32.
3. Cengiz, Ö. Türk Annelerin Çocuklarına Kitap Okurken Kullandıkları Dilsel Kodlar ve Etkileşim Biçemi. (The linguistic codes and the types of verbal interactions of Turkish mothers in the context of shared book reading). Unpublished Dissertation. Dokuz Eylül University, İzmir, 2010.
4. Cengiz, Ö. The Language Use of Turkish Mothers in the Context of Shared Book Reading. Hacettepe University Journal of Faculty of Letters, 2013. — 30, 1, 97–114.
5. Çakır, H. & Cengiz, Ö. A study on Turkish motherese in the context of toy play, Journal of Language and Linguistic Studies, 2016. — 12, 1 20–31.
6. Cengiz, Ö. & Çakır, H. Okulöncesi Çocuklarda Dilbilgisel Eğitileme Kullanımının Ortaya Çıkış Sürecinde Annelerinin Etkisi (The Effects of Mothers in the Emergence of Grammatical Metaphor Use in Preschoolers).
7. Dilbilim Araştırmaları, 2012. — 2, 21–39.
8. DeMunck, Victor C. & Sobo, Elisa J. (Eds). Using methods in the field: a practical introduction and casebook. Walnut Creek, CA: Alta Mira Press, 1998.
9. DeWalt, Kathleen M. & DeWalt, Billie R. Participant observation: a guide for fieldworkers. Walnut Creek, CA: AltaMira Press, 2002.
10. Eisenbeiss, S. Merkmalsgesteuerter Grammatikerwerb. Doctoral dissertation, University of Düsseldorf, Germany, 2003. <http://docserv.uni-duesseldorf.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-3185/1185.pdf>
11. Ekmekçi, Ö. & Keşli, Y. Türk Çocuklarının Anadil Edinimindeki Edimbilimsel Gelişmeleri. 15. Dilbilim Kurultayı Bildirileri İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınları, 2001. — pp. 251–256.
12. Field, J. Child-directed speech. In Psycholinguistics: The key concepts, London: Routledge, 2004.
13. Gallaway, C. & Richards, B. (eds.). Input and interaction in language acquisition. London: Cambridge University Press, 1994.
14. Günay, V. D. Dil ve İletişim, İstanbul; Multilingual Yabancı Dil Yayınları, 2004.
15. Karacan, E. Bebeklerde ve Çocuklarda Dil Gelişimi, Klinik Psikiyatri Dergisi, 2000. — 3 (4), 263–271.
16. Kabadayı, A. 3–6 Yaş Anaokulu Çocuklarının Kurdukları Cümlelerin Sözdiziminin Cinsiyetleriyle Karşılaştırılması: Çocuktan Al Haberi, Selçuk İletişim, 2001. — 2, 40–46.
17. Kabadayı, A. A Comparative Study on the Importance of Babytalk method, Technique in Family-Baby Communication and Some Suggestions to the Adults, Selçuk İletişim, 2001. — 125–133.
18. Küntay, A., & Slobin, D. I. Listening to a Turkish mother: Some puzzles for acquisition. In D. I. Slobin, J. Gerhardt, A. Kyratzis, & J. Guo (Eds.), Social interaction, social context, and language: Essays in honor of Susan Ervin-Tripp Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1996. — pp. 265–286.
19. Küntay, A. C. & Slobin, D. I. Putting interaction back into child language: Examples from Turkish. Psychology of Language and Communication, 2002. — 6, 5–14.

20. Küntay, A. C. & Ahtam, B. Effect of maternal education on Turkish mothers' styles of reminiscing with their children, *Turkish Journal of Psychology*, 2004. — 19(54), 19–31.

21. Ochs, E., & Schieffelin, B. B. Language acquisition and socialization: Three developmental stories and their implications. In R.A. Shweder & R.A. Levine (Eds.), *Culture theory: Essays on mind, self and emotion*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1984.

22. Özbay, M. 0–6 Yaş Grubu Çocuklarındaki Dil Gelişiminin Türkçe Öğretimi Açısından Önemi, *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2001. — 17, 102–116.

23. Özgediz, S. *Çocuk Gelişiminin Temel İlkeleri*, Ankara: Boğaziçi Üniversitesi Yayını, 1979.

24. Slobin, Dan I., Bowerman, Melissa, Brown, Penelope, Eisenbeiss, Sonja & Narasimhan, Bhuvana. — *Putting Things in Places: Developmental Conse-*

quences of Linguistic Typology. In J. Bohnemeyer, & E. Pederson (Eds.), *Event Representation in Language and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

25. Trochim, W., Donnelly, J. P., Arora, K. — *Research Methods: The Essential Knowledge Base*, USA, Cengage Learning, 2015.

26. Türkay, F. — *Türk Annelerin ad /eylem kullanımlarının Bağlam etmeniyle ilişkisi*. 21. Dilbilim Kurultayı Bildirileri Mersin: Mersin Üniversitesi Yayınları, 2007. — pp. 273–276.

27. Zevenbergen, A. A., & Whitehurst, G. J. — *Dialogic reading: A shared picture book reading Intervention for preschoolers*. In A. Van Kleeck, S. A. Stahl, & E. B. Bauer (Eds.), *On reading books to children: Parents and Teachers*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 2003.

A. KABADAYI

ANALYZING THE CHILD-DIRECTED SPEECH OF THE TODDLERS IN THE PROCESS OF THE MOTHER TONGUE ACQUISITION IN RESPECT OF MORPHOLOGY

This study is conducted to analyze the child-directed speech of the children at 24–36 month old from morphologic aspect of Turkish language. As it is a longitudinal study, the researcher observed the toddlers at specific intervals in playgrounds, schools and at home for about 10 months. The researcher recorded the child-directed speeches of the toddlers by the permissions of their parents. After classifying the findings, the researcher found out that the toddlers changed and replaced some vowels and consonants of Turkish vocabulary and caused morphological changes in some categories. As a result some remarks were made to teachers and the parents of the toddlers in the language acquisition process.

Key words: Child-directed speech, toddlers, acquisition, morphology, longitudinal study.

A. КАБАДАЙЫ

МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ДЕТСКОЙ РЕЧИ НА ЭТАПЕ СТАНОВЛЕНИЯ И ОВЛАДЕНИЯ РОДНЫМ ЯЗЫКОМ

Работа посвящена анализу детской речи, в частности морфологическим особенностям турецкого языка на этапе его формирования у детей. Предметом анализа стала речь детей в возрасте от 24 до 36 месяцев, которая была рассмотрена в морфологическом аспекте. В исследовании приняли участие 11 детей, за которыми наблюдали в определенных интервалах в течение 10 месяцев на игровых площадках, в школах и дома. Записи детской речи, которые были сделаны в ходе исследования, осуществлялись с согласия родителей.

Ключевые слова: детская речь, дети, язык, морфология, семантические особенности, долговременное исследование.

Статья надійшла до редакції 20.09.2017

УДК 81'373:811.112.2 (045)

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Віктор

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОХІДНИХ СЛІВ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА ОСНОВІ СЕМАНТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ

Стаття присвячена розгляду семантичних категорій у словотворі сучасної німецької мови. У ній розкривається суть цих категорій та їх значення при творенні нових слів. Автор підтверджує думку більшості вчених про існування наведених категорій і показує їхній універсальний характер і семантичну природу.

Ключові слова: семантичні категорії, префікси, напівпрефікси, локалізація, синтез, словотворення, модель.

Вступ. Актуальність обраної теми полягає в тому, що дослідження виконане на перетині семантики і словотвору, який вивчений недостатньо, проте цікавий з погляду узагальнення класифікації словотвірних засобів і моделей сучасної німецької мови за семантичними ознаками.

Мета дослідження — виявити яким чином і які саме семантичні категорії реалізуються в словотворі сучасної німецької мови.

Об'єктом вивчення є семантичні категорії, що виражаються сукупністю словотвірних засобів сучасної німецької мови.

Матеріалом дослідження послужили суфіксальні та префіксальні моделі, напівпрефікси.

Постановка проблеми. Дослідження словотвірної системи сучасної німецької мови на єдиному семантичному підґрунті стало можливим після запровадження до практики мовного аналізу поняття «семантична ніша» [1, с. 50] та усвідомлення факту асиметрії форми і змісту на рівні словотвірної моделі. Наступним кроком у цьому напрямі став висновок про доцільність об'єднання однотипних «семантичних ніш» у «словникові блоки» [2, с. 84]. Термін «словниковий блок» і методика «словникових блоків» успішно застосовуються для вирішення практичних завдань словотвірного аналізу й дотепер [3; с. 100–104], причому головним наслідком їх послідовного застосування можна вважати визнання принципової можливості виділення неабияких семантичних угруповань похідних слів різної морфологічної структури, позначених терміном «семантична модель» [4, с. 3–9].

Подальший розвиток словотвору, орієнтованого на семантику похідних одиниць, ознаменовані появою різних способів аналізу, котрі й лягли в основу відповідної теоретичної концепції. Найчастіше практикується детальний опис семантичних різновидів структурно-семантичних моделей у межах однієї частини мови або одного способу словотвору [5, с. 105–109].

Такий підхід спрямований на вивчення однієї або кількох однотипних «клітин» словотвірного ладу.

Інший шлях полягає в співвіднесенні похідного слова з семантичними угрупованнями або типами семантичних відношень, що існують у системі лексики [6, с. 119–132]. Такий підхід має назву «лексикоцентричний».

Щораз більшої популярності набуває ономазіологічний аналіз семантики словотвірних одиниць за їх зв'язком не зі світом слів, а зі світом речей [7, с. 13].

Усвідомлення того факту, що в основі словотвору лежать ті ж семантичні категорії досить високого рівня абстракції, що й у синтаксисі, привело до виникнення концепції, орієнтованої на семантику синтаксису [8, с. 36–42]. В її основу покладено поняття «глибинних відмінків», [9, с. 369–495] семантичних функцій [10, с. 9], семантичних актантів [11, с. 15] чи семантичних ролей [12, с. 241]. На думку О.С. Кубрякової, «немає жодної категорії із числа тих, що описуються в рамках відмінкової граматики, яка б не мала своєї аналогії в ономазіологічних категоріях, що виражаються за допомогою словотвірних засобів». [13, с. 72]. Однак слід зауважити, що кількість семантичних відмінків, ролей чи функцій коливається від 7 до 50 [14, с. 46], а саму цю теорію наразі не можна вважати до кінця сформованою й повністю досконалою. Окрім цього, у словотворі існує багато значень, що ніяк «не вписуються» в «глибинновідмінкову» модель, з чим погоджується й сама О.С. Кубрякова [15, с. 195]. Тому підхід, який ґрунтується на зіставленні семантичних процесів формування смислової структури похідних одиниць з синтаксичними процесами розгортання мовленнєвого висловлювання, і котрий виявився досить плідним при вивченні складних слів [16, с. 159], не може вважатися достатнім для створення